

13. ročník evropské soutěže o nejlepší esej pro studenty 2024

vyhlášené

Dr. Albert-Peter Rethmann, spolkový předseda Ackermann-Gemeinde,
a Doc. Dr. Matěj Spurný, předseda Společnosti Bernarda Bolzana.

Téma:

„Může být Západ ještě zachráněn?“

1. místo:

Alexander Ihle

24 let, politologie, TU Chemnitz

Od "vy" k "my"

Dnes není těžké ztratit se ve vlastních myšlenkách; v době krize a války se únik do sebe zdá být nejjednodušším východiskem. Věci jsou čím dál tím víc neuspořádanější, a to nejen ve světě, ale i v mém nitru. Málokterá jiná krize přiměla mou generaci uvědomit si realitu pomíjivého míru tak jako válka na Ukrajině. Novum ve společnosti, která je hodnotově tak podobná té naší, jak ukázal v neposlední řadě Euromajdan a touha spojit se pod společnou evropskou vlajkou. Je to také jasná touha mé generace na Ukrajině hájit moderní hodnoty, vnímat každého člověka jako součást fungující společnosti a respektovat jeho svobody jako základ plnohodnotného života. Když se podíváte na politickou situaci v Rusku a na zásahy do veřejných i soukromých struktur, lze o tomto pojetí svobody silně pochybovat. Válka proti Ukrajině je proto také začátkem jasného útoku na to, co nás obklopuje, na naše struktury, demokracii a práva, která v jiných zemích ztrácejí význam. Jsme v srdci Evropy a i zde jsou hodnoty různých politických sil napadány zevnitř i zvenčí, jsou definovány jako nepatřící do této společnosti a lidé jsou záměrně vytlačováni z našeho středu. Protesty v Německu jasně ukázaly, že se lidé staví za obecné principy našeho evropského společenství. Žít v míru a svobodě není samozřejmostí, je to nepřetržitý proces, v němž musí demokratický hodnotový kompas neustále zvyrazňovat hranice práv každého člověka.

Ale na co vlastně odkazujeme? Které hodnoty jsou nám cenné a které hájíme? Zejména války ukazují základní rysy světa bez hodnot; civilisté a veřejná infrastruktura ztrácejí ochranu; práva jednotlivce jsou omezována, a to i, nikoli však výlučně, za účelem ochrany práv široké veřejnosti. V Evropské unii si zakládáme na hodnotách lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a lidských práv. Tyto hodnoty, jejichž existence je úspěchem činnosti Evropské unie, musí být chráněny a pravidelně reflektovány pod vlajkou každého evropského státu. Za tyto hodnoty bojovali po celá desetiletí občané všech států, rodiče, prarodiče, sourozenci, tety a

strýcové, lidé, kteří využívali pokojné a demokratické platformy, aby se vyslovili proti marginalizaci a čistému uchvácení moci, kteří se ozvali, když už ostatní neměli sílu, a kteří to stále částečně dělají, aby chránili ostatní, kteří už možná ztratili svůj hlas. Proto je také naší povinností být připraveni je bránit, hájit hlasem i skutky to, co je nám blízké, využívat demokratické kanály a posilovat je. Důsledky a poučení z ruského útoku je proto třeba jasně formulovat takto: Posilovat a chránit demokracii. Máloco má na společnost takový vliv jako demokratické struktury a jejich rovnováha mezi svobodou a ochranou jednotlivce. Demokracie může být udržitelná pouze tehdy, když si tuto hodnotu sami uvědomíme. Ukázalo se, že vzdělávání, zejména to, které se zabývá také politickými procesy, pomáhá zachovávat struktury a seznamuje budoucí generace s významem demokracie.

Není pochyb o tom, že kulturní vazby a pravidelný vzájemný dialog jsou také symbolem fungující společnosti a posilují tak respekt a porozumění vůči jiným kulturám. Složitost světa se všemi jeho nástrahami není v žádném případě důvodem k tomu, abychom byli zaslepení vůči realitě. Právě tato složitost vyjadřuje to, kým jsme, jedinci, kteří vytvářejí společenství, milují, zakládají rodiny, učí se a selhávají. Svět patří nám všem, takže otázka, zda je možné se rozloučit s některými západními hodnotami, mi připadá jako hluboce nepoctivá myšlenka. Nemůžeme se oddělit od toho, co nás spojuje jako celek. Všechny tyto hodnoty nelze v žádném případě zanedbávat, ale pokud i tak chcete činit, doporučil bych vám podívat se na ty, na čí úkor se toto zřeknutí uskutečňuje. Jsou to sociální skupiny, které patří k našemu společenství; i ony mají rodiče nebo sourozence, byly pronásledovány nebo v některých případech zneužívány. Mluvím konkrétně o skupině LGBTQI+, jejíž historie bývá při vzpomínkách na dřívější dobu opomíjena. Jsou to ztracené duše, které nikdo z nás nemůže znovu probudit. Jsem také členem této skupiny a často těžko chápu opětovné zpochybňování reality. V žádném okamžiku svého života jsem se nedokázal rozhodnout pro své pocity, byly tu a já si je zpočátku nechtěl připustit. Udělal jsem to, co dělá mnoho utlačovaných skupin: utekl jsem do sebe a odvrátil se od společnosti. Proč investovat čas do něčeho, co zpochybňuje mou vlastní existenci, marginalizuje nebo popírá mé práva.

To je přesně to, co nám škodí, co nás rozděluje, odvracení se od lidského bytí, nepochopení toho, co nás obklopuje. Podívejte se kolem sebe, podívejte se na to, co vás obklopuje, jsou to lidské bytosti. Pokud pochopíme, kdo jsme, uznáme základy osobní svobody a budeme ji chránit, může se do popředí dostat uctivá komunikace se společnými řešeními napříč všemi hranicemi. Moje výzva proto zní: přejděte od "já" k "my", od "vy" k "my" a od "hranic" ke "společnému základu". Jazyk není překážkou, ale krásou rozmanitosti. Evropská unie jako "sui generis" je tedy poměrně složitý druh unie pod společnými hodnotami, ale přesně to, co jako lidé potřebujeme, společenství, které by mělo vidět svůj smysl v rovném zacházení s lidmi napříč hranicemi. Skutečnost, že to jde ruku v ruce pouze s důsledně sociálně spravedlivým světem, který šetří své zdroje a vytváří prosperitu s lidmi, kteří neohrožují svou budoucnost, je něco, k čemu bychom se měli zavázat. V konečném důsledku jde o nás, naše potomky a Zemi, za jejíž budoucí existenci neseme odpovědnost.

Alexander Ihle